

Cantate- en Vriendendienst

4 februari 2018

Voorganger: Dr. Tjaard Barnard
Organist: Aart Bergwerff

De doop wordt bediend aan:

Felix Willem Johan, zoon van

Freek en Rosemarie de Haas-Kranendonk, broertje van Juliette

Bachcantate: "Jesus nahm zu sich die Zwölfe" - BWV 22

De cantate wordt uitgevoerd door het Remonstrants
Cantatekoor en -orkest o.l.v. Aart Bergwerff (cantor)

Met medewerking van:

Nicky Bouwers, alt

Steven van Gils, tenor

Michaël Wilmering, bas

Orgelspel:

Welkom en aansteken van de kaars

Aanvangslied (*staande*): Liedboek 221: 1 en 2

AANROEPING

Eeuwige God,
Luisteren willen we naar uw woorden van vrede.
Breng ons tot leven, dan juichen we voor u.
Toon ons toch uw liefde.

Daarom roepen wij:
Wees ons nabij.
g. Want onze hulp is...

INKEER (PSALM 130: 2-5)

Eeuwige God,
Luister aandachtig naar ons.
Heer, als u acht slaat op onze fouten,
kan niemand zich meer staande houden.
Maar u weet te vergeven,
daarom hebben we ontzag voor u.

We stellen onze hoop op u,
we vertrouwen op uw bevrijdend woord.
Daarom stel ons in uw ruimte.
g. Eeuwige God wees ons genadig.

KYRIE (PSALM 112: 3 EN 4)

Eeuwige, God,
Voor wie u trouw zijn, bent u een licht in het duister.
U bent vol mededogen, goedgunstig en rechtvaardig.
U wilt met uw wereld zijn, die u nodig heeft:
daarom bidden wij
g. Kyrie

GLORIA (PSALM 111: 1 EN 2)

Eeuwige, God,
Wij willen u danken,
uit het diepst van ons hart.
Danken willen wij u,

als wij als uw getrouwen samenkomen.

U hebt grote dingen gedaan,
wie er vreugde aan beleven
hebben dat steeds in gedachte.
Daarom loven wij uw naam.
g. Gloria

Doop: Verantwoording bij de doop

Wanneer wij onze kinderen willen laten dopen, doen we dat niet in de illusie dat er iets gebeurt, waardoor het kind ineens een kind van God wordt. Je hoeft immers niet gedoopt te worden, om een kind van God te zijn! Maar dopen dat is: de geboorte aanvaarden; het kind ontvangen als uit Gods hand.

De doop is niet alleen een familieaangelegenheid. De doop vindt plaats in een kring. Familie en vrienden komen bij elkaar en voelen zich gezamenlijk verbonden met het kind. De doop wordt bediend in een kerk. Achter de kerk staat de hele kring van gelovigen, van alle tijden en plaatsen. Door de doop zijn u en uw kind met elkaar verbonden.

We dopen met water, symbool van gewassen en als nieuw zijn. We weten niet wat de toekomst brengen zal, maar we vertrouwen dat er altijd uitzicht zal zijn, wat we ook doen en wat ons ook overkomt.

Zo dopen we onze kinderen. In de naam van God, voor wiens aangezicht wij als gewenste kinderen worden geboren. In de naam van Jezus Christus, die de belichaming is van de vergeving waaruit we leven. En in de naam van de Geest, door wie wij dit alles weten en het telkens opnieuw zullen weten.

Doopvraag

Beloven jullie zo van je kind te houden
dat het zichzelf kan worden
en een eigen weg kan vinden in de wereld?
Wat is daarop jullie antwoord?

Doop

Dooptekst: psalm 37: 3

Vertrouw op de Heer en doe wat goed is.
Dan zul je veilig leven in het land waar je woont.

Toelichting bij lied

Lied 771(*staande*)

Bijbellezing Lucas 18: 31 – 34

³¹Toen Jezus met zijn twaalf leerlingen alleen was, zei hij: ‘We zijn op weg naar Jeruzalem. Daar zal alles gebeuren wat de profeten gezegd hebben over de Mensenzoon. ³²⁻³³Want de Mensenzoon zal uitgeleverd worden aan de ongelovigen. Die zullen hem bespotten en slecht behandelen. Ze zullen in zijn gezicht spugen en hem met de zweep slaan. Daarna zullen ze hem doden. Maar drie dagen later zal hij opstaan uit de dood.’ ³⁴De leerlingen begrepen niet wat Jezus bedoelde. Ze snaptten niet wat het betekende, ze konden het gewoon niet begrijpen.

Lied 556

Preek

Het verhaal voor vanmorgen is onmogelijk. Dat gold voor Jezus die zijn twaalf leerlingen terzijde moest nemen, dat gold voor Bach die om Thomaskantor te worden zijn sollicitatiebrief in de vorm van een cantate schreef en het geldt voor ons nu die liever geloven met mooi weer, dan zou aan het begin van een periode van 40 dagen waarin het lijden van Jezus centraal zal staan.

De schrijver toen – want of Jezus het zo tegen zijn leerlingen gezegd heeft weten we natuurlijk niet – zat voor een groot probleem. Het was het centrale probleem van alle Jezus-volgelingen. Ze hadden een mens ontmoet over wie ze enthousiast waren. Deze leermeester wist God toch werkelijk present te stellen. Ze hingen aan zijn lippen. Als hij de oude Wet uitlegde, was het alsof God tot hen sprak. Alsof Gods Geest hen droeg. Zo sprak hij over de liefde voor de medemens die onvoorwaardelijk centraal moest staan. Zo liet hij de oude Wet spreken, met een inspiratie die ongekend was.

Steeds meer hadden ze de indruk gekregen dat ze iets unieks hadden meegemaakt in de geschiedenis. Zou die allang beloofde Messias dan eindelijk gekomen zijn?

Tegelijkertijd was het allemaal zo anders dan het ze zich hadden voorgesteld. In het oude Israël zou zo’n Godsgezant toch met koninklijke pracht en praal bekleed zijn. Dat was geen doetje die door de mensen en door zijn vijanden niet serieus genomen zou worden. Nee: als God zou optreden, dan zou je wat meemaken.

En toch gebeurde dat niet. Eerder het tegenovergestelde. Jezus was niet de glorieuze gezant van God. Als hij sprak, was God dichtbij. Maar het was een heel andere God dan degene in wie ze zo hadden geloofd. Een God die in liefde nabij was, zonder bliksemflitsen uit de hemel. Een God die in zwakte sterk was. Wiens kracht het was om met innerlijke ontferming bewogen te zijn. Het was allemaal anders gegaan dan ze gedacht hadden.

En zo was die Jezus ook aan zijn einde gekomen. Geen glorieuze overwinning, maar een smadelijke dood aan het kruis. Het leek allemaal over. De hoop was vervolgen. Zouden ze zich zo vergist hebben?

Het bijbelverhaal van vandaag is daar het antwoord op. Het antwoord op de vraag of ze nu toch gelijk hadden. Jezus moest dat toch allemaal van te voren wel voorzeggd hebben. Hij zou zich toch niet vergist hebben? Of is het geschreven, toen het allemaal anders was gelopen?

Ze kregen kracht om hun geloof en hun enthousiasme vast te houden. Het was, alsof pas na de dood van Jezus het kwartje werkelijk gevallen was. Zou die boodschap van die timmermanszoon dan werkelijk anders zijn, dan wat ze ooit voor mogelijk hadden gehouden. En dat gaf ze kracht en inspiratie. Ze voelden dat hij nog bij hen was. Ook al hadden ze daar in het eerste begin geen leeg graf voor nodig. Dat is het grootste wonder van het christendom: het bleef voortleven, al leek het in alles mislukt te zijn.

In eeuwen van christendom was dit iets, waar steeds opnieuw over werd nagedacht. Soms werd het wat te gek. Dan waren er theologen die zich helemaal verlustigden in het lijden van Jezus. Dan was het niet meer een menselijk drama dat zich voor ons ogen ontrolde, maar een goddelijk plan. Alsof God in de hemel dit allemaal van te voren had bedacht om de mensen te redden uit de zonde. Maar laten we eerlijk zijn, dat is eigenlijk best een gek verhaal. Alsof God om te vergeven het nodig heeft, dat hij zichzelf of zijn eigen zoon kruisigt. Natuurlijk: na 2000 christendom kunnen we soms doen alsof dat logisch is. Maar heel erg overtuigend is het niet. En wie van ons wil in zo'n God geloven.

Nee, misschien gaat het wel om iets heel anders. Is de kern niet een vooropgezet goddelijk plan, maar is het een redding achteraf. Is het een blessing in disguise. Is door het lijden van Jezus heen, een licht doorgebroken dat gelovigen toen, maar ook gelovigen nu een heel nieuwe kijk op de wereld heeft bezorgd.

Zouden we het eens moeten aandurven, om niet alleen te kijken naar onze normale structuur van macht of van het hebben van geld. Komt ware kracht pas boven, als liefde een plek krijgt en niet de vraag of we veel invloed hebben of dat de mensen ons geweldig vinden.

Nietzsche heeft het over een Umwertung aller Werte als het gaat om de essentie van het christendom. En daar had hij helemaal gelijk in. Telkens opnieuw moet je het als volgeling van Jezus aandurven om dingen een heel andere plek te geven. Om heel anders tegen de dingen aan te kijken.

Dat is misschien ook wel het bijzondere van het christendom. Het gaat om werkelijk anders te kijken. Het gaat om voor mogelijk te houden, wat in eerste instantie Gods onmogelijk lijkt. Het gaat om belangrijk te vinden, wat de wereld onbelangrijk vindt. Het gaat om tot recht komen, wat de wereld terzijde schuift.

Kortom: niets is gemakkelijk. Niets is vanzelfsprekend. Het blijft een onmogelijke boodschap.

Laten we dat in gedachte houden, als we gaan luisteren naar deze cantate.
Zalig ben 'k, als 'k de betekenis
Van deez' tijd van smart en sterven
Tot mijn troost helemaal goed kan verstaan!
Amen.

Joh. Seb. Bach: Cantate “Jesus nahm zu sich die Zwölfe” - BWV 22

Arioso	<i>Jesus nahm zu sich die</i>	Jezus nam de Twaalf terzijde
tenor	<i>Zwölfe und sprach:</i>	en
bas	<i>Sehet, wir geh'n hinauf gen</i>	sprak:
	<i>Jerusalem, und es wird alles</i>	Ziet, wij gaan op naar
	<i>vollendet werden, das</i>	Jeruzalem,
koor	<i>geschrieben ist von des</i>	en alles zal volbracht
	<i>Menschen Sohn.</i>	worden, wat geschreven is
	<i>Sie aber vernahmen der</i>	over de mensenzoon.
	<i>keines und wussten nicht,</i>	Zij echter begrepen daar
	<i>was das gesaget war.</i>	niets van en wisten niet,
		waarvan gesproken was.
Aria	<i>Mein Jesu, ziehe mich nach</i>	Mijn Jezus, neemt u mij tot
alt	<i>dir,</i>	u,
	<i>Ich bin bereit, ich will von</i>	Ik ben bereid, ik wil van hier
	<i>hier</i>	En naar Jeruzalem naar uw
	<i>Und nach Jerusalem zu</i>	lijden toe
	<i>deinen Leiden geh'n.</i>	gaan.
	<i>Wohl mir, wenn ich die</i>	Zalig ben 'k, als 'k de
	<i>Wichtigkeit</i>	betekenis
	<i>Von dieser Leid- und</i>	Van deez' tijd van smart en
	<i>Sterbenszeit</i>	sterven
	<i>Zu meinem Troste kann</i>	Tot mijn troost helemaal
	<i>durchgehends wohl</i>	goed kan verstaan!
	<i>verstehn!</i>	

Recitatief	<i>Mein Jesu, ziehe mich, so</i>	Mijn Jezus, roept u mij,
bas	<i>werd' ich laufen,</i>	dan zal ik
	<i>Denn Fleisch und Blut</i>	gaan,
	<i>verstehet ganz und gar,</i>	Want de mensen begrijpen
	<i>Nebst deinen Jüngern</i>	helemaal niet,
	<i>nicht, was das gesaget war.</i>	Net als uw leerlingen, wat
	<i>Es sehnt sich nach der Welt</i>	er gesproken was.
	<i>und nach dem größten</i>	Zij verlangen naar de
	<i>Haufen;</i>	wereld en naar de grootste
	<i>Sie wollen beiderseits,</i>	massa;
	<i>wenn du verkläret bist,</i>	Zij willen allemaal, als u
	<i>Zwar eine feste Burg auf</i>	verheerlijkt
	<i>Tabors Berge bauen;</i>	bent,
	<i>Hingegen Golgotha, so</i>	Weliswaar een vaste
	<i>voller Leiden ist,</i>	burcht op Tabors bergen
	<i>In deiner Niedrichkeit mit</i>	bouwen;
	<i>keinem Auge schauen.</i>	Daarentegen Golgota, zo
	<i>Ach, kreuzige bei mir in</i>	vol van leiden,
	<i>der verderbten Brust</i>	In uw vernedering met
	<i>Zuvörderst diese Welt und</i>	geen oog aan-schouwen.
	<i>die verbot'ne</i>	Ach, kruisigt u bij mij in
	<i>Lust,</i>	mijn verdorven borst
		Allereerst deze wereld en
		de verboden
		lust,

Recitatief	<i>So werd' ich, was du sagst,</i>	Dan zal ik, wat u zegt, wel
bas	<i>vollkommen wohl verstehen</i>	ten volle verstaan
	<i>Und nach Jerusalem mit</i>	En naar Jeruzalem met
	<i>tausend Freuden gehen.</i>	grote vreugde gaan.

Aria	<i>Mein alles in allem, mein</i>	Mijn alles, mijn eeuwig goed,
tenor	<i>ewiges Gut, Verbessere das Herze, verändere den Mut; Schlag alles darnieder, Was dieser Entsagung des Fleisches zuwider! Doch wenn ich nun geistlich ertötet da bin, So ziehe mich nach dir in Friede dahin!</i>	Verbeter het hart, verander de moed; Sla alles neder, Wat tegen deze ontzegging van het vlees is! Doch als ik daar nu geestelijk gedood ben, Roept u mij dan in vrede naar u toe!
Koraal	<i>Ertöt' uns durch dein' Güte, Erweck' uns durch dein' Gnad'; Den alten Menschen kränke, Dass der neu' leben mag Wohl hie auf dieser Erden, Den Sinn und all Begehren Und G'danken hab'n zu dir.</i>	Dood ons door uw goedheid, Wek ons op door uw genâ; Verzwak de oude mens, Opdat de nieuwe leven mag Alhier op deze aarde, Zijn zin en alle begeert' En gedachten hebben bij u.

©DolfvW Remo Rdam

Stilte

Gebeden, afgesloten met gezamenlijk 'Onze Vader'

Eeuwige God,

Wil onze vanzelfsprekendheden ontmaskeren.

Wil ons niet laten stil staan bij de gemakkelijke antwoorden.

Wil twijfel in ons hart zaaien, als het allemaal te gemakkelijk lijkt te gaan.

Als we zo goed weet wat u van ons verwacht, maar het misschien we ter zijde schuiven.

Als we nog beter weten, wat u van andere mensen verwacht, maar zelf liever rustig blijven zitten.

Wil ons telkens opnieuw verwarren.

Wil ons roepen, uit onze slaap.

Wil ons kracht geven om op te staan.

Wil ons helpen, om vanuit uw verwarrende liefde verder te komen.

Met onszelf en met deze wereld.

In de stilte willen we u bidden. Ieder voor zich.

In de stilte noemen we namen van wie ons lief zijn, maar ook van de mensen met wie we het moeilijk hebben.
Voor u leggen we alles neer.

Ontferm u over ons en help ons uit uw ontferming te leven.
Zo bidden wij in de stilte.

Met gelovigen van alle tijden en plaatsen bidden we met de woorden van Jezus:

Onze Vader die in de hemel zijt,
Uw naam worde geheiligd;
Uw Koninkrijk kome;
Uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
En vergeef ons onze schulden,
Zoals ook wij onze schuldenaars vergeven;
En leid ons niet in verzoeking,
Maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk
En de kracht en de heerlijkheid
In eeuwigheid.
Amen.

Mededelingen

Collecte (*tijdens de dienst*): **Diaconie**

Slotlied: Liedboek 634(*staande*)

Uitzending en zegen

Bevestigen wij dan ons geloof in een leven van liefde.
Aanvaarden wij onze verantwoordelijkheid voor onze geloofsgemeenschap,
Haar taak in deze wereld, met haar noden.
En gaan wij dan van hier naar ons huis en onze levensopdracht
Onder Gods zegen.

De Heer zegene en Hij behoede u.
De Heer doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heer verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.
Amen.

Gemeente antwoordt:

Collecte (*bij de uitgang*): Gemeente

Orgelspel :